

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

*ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. (022) 661 12 77
www.mpips.gov.pl; e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl*

DPS-IV.5111.2.6.2016.AM

Warszawa, dnia 11 lutego 2016 r.

Pani
Danuta Przywara
Prezes Zarządu Helsińskiej
Fundacji Praw Człowieka

00-018 Warszawa
ul. Zgoda 11

Szanowno Pani Prezes,

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 stycznia br. w sprawie dostępu do świadczeń z pomocy społecznej dla osób bezdomnych, proszę o przyjęcie następującego stanowiska Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

Przepis art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) w żaden sposób nie ogranicza osobom bezdomnym wolności poruszania się po terytorium RP oraz wyboru przez nich miejsca pobytu. Wskazanie gminy ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały jako właściwej do udzielenia świadczeń z pomocy społecznej osobom bezdomnym wynika z konieczności określenia w jasny i precyzyjny sposób, która gmina jest właściwa miejscowo do udzielenia świadczenia osobie bezdomnej. Co szczególnie istotne, przepis ten nie powoduje sporów o właściwość między gminami i określa jednoznacznie płatnika świadczeń z pomocy społecznej.

Powyższe ustalenie właściwości miejscowej wynika również z faktu, że gmina ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały jest ostatnim pewnym wskazaniem zamieszkania danej osoby, zanim stała się ona osobą bezdomną. To na terenie tej gminy najprawdopodobniej wystąpiły okoliczności, które spowodowały, że dotknął ją problem bezdomności. Ponadto, tak sformułowany przepis umożliwia gminom zdiagnozowanie rzeczywistej liczby osób bezdomnych, za pomoc którym są odpowiedzialne- pozwala to na dokładniejsze planowanie zadań o charakterze obligatoryjnym, które nakłada na gminy ustawa o pomocy społecznej.

Jednocześnie zwracam uwagę, że ustawa o pomocy społecznej przewiduje odstępstwo od zasady przyznawania osobom bezdomnym pomocy w oparciu o gminę ostatniego zameldowania na pobyt stały. Art. 101 ust. 3 określa odmienny sposób ustalania właściwości miejscowej gminy w przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie. Gdy zagrożone jest życie i zdrowie osób bezdomnych, wówczas świadczenie w postaci udzielenia schronienia oraz inne świadczenia może przyznać gmina miejsca pobytu tej osoby. Wówczas gmina właściwa ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały jest zobowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenie w miejscu pobytu.

Na zakończenie pragnę zapewnić, że prawa i wolności osób bezdomnych, podobnie jak innych osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, są przestrzegane i respektowane.

Z powołaniem
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
MB
Marzena Bartosiewicz